

Posudok¹

k vymenúvaciemu konaniu doc. Vladislava Suváka, PhD. za profesora v odbore 2.1.3. – dejiny filozofie

Akademická filozofia je historicky i aktuálne trvalo spojená s nemalým počtom špecialistov, ktorí – sú odborníkmi v danej oblasti teoretického myslenia, súčasne pôsobia ako sprostredkovatelia obsahu (v danom prípade) vývinu myslenia filozofického, ako kreatívni iniciátori formovania schopnosti filozoficky myslieť, argumentovať, hľadať skryté a nesamozrejmé súvislosti v dynamike procesov, ktoré charakterizovali a charakterizujú našu, teda „západnú“ či „stredoeurópsku“ kultúru a civilizáciu. Najlepšie je, a nie je to ani „bežné“, ani „samozrejmé“, ak akademickú (máme na mysli vysokoškolskú) filozofiu reprezentujú osobnosti, ktoré majú k obidvom rozmerom blízko, teda dokážu odbornosť v danom teoretickom priestore spojiť so schopnosťou zaujať, inšpirovať, motivovať študenta, ktorý hľadá svoje miesto v spleti názorov, teórií, predstáv či koncepcií a postáv, ktoré v dejinách filozofie, či už doma alebo inde vo svete, našli svoje miesto -- niekedy na chvíľu (tých je prevaha), inokedy na dlhšie a zriedkavo počas celej viac ako dva a pol tisícročnej histórii filozofického uvažovania. Tých je naozaj nemnoho² a práve na tých, z éry gréckeho antického myslenia, svoju pozornosť sústred'uje Vladislav Suvák. V tomto zmysle patrí inaugुरant k osobnostiam, ktoré oprávnene charakterizujeme ako „významných odborníkov-špecialistov“ a súčasne ako učiteľ'ov schopných zaujať, motivovať a inšpirovať, tvorivo viesť študentov. Obidva tieto rozmery by v prípade inaugुरanta – a o tom sme presvedčení, ochotne potvrdili mnohí, ktorí sa s jeho pôsobením stretli – v auditóriách nielen fakulty, na ktorej pôsobí, ale aj účastníci konferencií, seminárov, rôznych „letných škôl“, filozofických diskusných príležitostí, workshopov a podobne. Povedané s nadsádzkou a v súlade s určitým druhom akademického konzervativizmu – doc. Suvák je tak trocha zo „starej, dobrej školy“ – pre ňu bolo charakteristické úzke funkčné spojenie odbornosti, rétorickej a argumentatívnej vyspelosti, inferenčnej zdatnosti. To nie je málo – naopak, v potrebnej symbióze ide skôr o prekročenie horizontu štandardizovaného akademizmu súčasnosti. Ten však, na škodu veci, niekedy zľavuje zo svojich nárokov, ku ktorým by sa mal čo najskôr vrátiť.

Scientometrická charakteristika výkonu inaugुरanta

Z predložených dokumentov, ktoré sú súčasťou návrhu na vymenovanie, vyplýva, že výskumné a publikačné aktivity doc. Vladislava Suváka prekračujú – ak

¹ Vypracovanie posudku je na základe vymenovania za oponenta na vymenúvacie konanie doc. Vl. Suváka, PhD., ktoré v zmysle akademickej legislatívy signoval dekan FF PU dňa 26. júna 2017.

² „Hviezdne nebo“ filozofických stálic je tvorené nepočným množstvom mysliteľ'ov, ktorých mená pozná každý, kto sa o filozofiu zaujíma: Platon, Aristoteles, Markus Aurelius, Svätý Augustin, Tomáš Akvinský, Descartes, Locke, Hume, Schopenhauer, Kant, Nietzsche, Russell, Wittgenstein, Husserl, Heidegger... Oveľa viac je tých, ktorí „udržiavajú oheň“ filozofického myslenia, sú len ohnivkami reťaze, ktorá sama je dôležitejšia ako jej časti.

máme na mysli kvantitatívne vyjadrenie na jednej a štruktúru evidovaných výsledkov na strane druhej, požiadavky dané akademickou legislatívou i zvyklosťami. Doc. Suvák je autorom alebo spoluautorom ôsmich monografií, ktorých kontinuálnym sprievodným znakom je reflexia gréckeho antického filozofického myslenia. A pokiaľ ide o túto etapu európskeho filozofického myslenia, inaugurant patrí k najvýznamnejším špecialistom u nás a jeho výkon na tomto poli je porovnateľný s výkonom popredných „antikárov“ v zahraničí. Tí o ňom „vedia“ a oceňujú jeho výskumné a publikačné aktivity. Svedčí o tom aj relatívne vysoký počet citačných ohlasov doma i v zahraničí (103/44), najmä ak si uvedomíme, že „antikári“ zvyčajne tvoria len menšiu časť historikov filozofie. Významným, tak-povediac „školským doplnkom“ publikačného spektra sú aj texty charakteru vysokoškolských učebníc (3), ktoré sú v priamej väzbe na prednáškovú činnosť doc. Suváka. V tomto zmysle je v plnom rozsahu naplnená samozrejmä, no nie vždy aj aktualizovaná požiadavka prepojenia výskumnej, publikačnej a pedagogickej orientácie učiteľa. Suvákovy práce sú odporúčaným študijným materiálom aj na iných univerzitách, kde sa študijné programy obsahujúce filozofiu či už ako jeden z aprobačných predmetov učiteľského štúdia alebo ako samostatný študijný odbor, vyskytujú. A pokiaľ hovoríme a študijných prameňoch vo vzťahu k antickej filozofii, práve jeho „autorská dielňa“ patrí k najproduktívnejším.

Pokiaľ ide o vedecké práce typu vedeckých štúdií, aj v tomto priestore inaugurant dosiahol podobné výsledky ako v prípade prác monografických – opäť je tu kontinuálna výskumná orientácia smerujúca k antickej gréckej filozofii, opäť je tu voľba časopisov, ktoré majú vysoký štandard v danej oblasti (zväčša ide o časopisy registrované v databázach, ktoré majú vysokú validitu) a sú rešpektované našimi, ale aj v iných krajinách uplatňovanými zásadami scientografie, ktorá sa v európskom myšlienkovom priestore v značnej miere zjednocuje. Možno je potrebné zmieniť sa, že doc. Suvák patrí na fakulte k publicistom, ktorí dominantne publikujú v karentovaných časopisoch u nás a v Čechách.

V zmysle scientologických požiadaviek, ktoré charakterizujú výskumnú a publikačnú aktivitu a jej výsledky, je možné konštatovať, že návrh na vymenovanie doc. Vl. Suváka za profesora je významne podporený faktom dostatočného a štruktúrne i množstevne požadovaného výsledku, ktorý reprezentuje nielen autorovu profesionálnu spôsobilosť, ale aj dôstojne reprezentuje súčasnú domácu filozofickú spisbu u nás a v susednej Českej republike, s ktorou sme si jazykovo naozaj blízki. To však neznamená, že by Doc. Suvák horizonty týchto dvoch jazykov úspešne neprekročil. Ak budeme chápať scientologické kritériá ako návod posudzovania inauguranta, potom ich zohľadnenie vyúsťuje do kladného stanoviska, aj keď nepostihuje celú osobnostnú mozaiku potrebných charakteristík – v tomto zmysle doterajšie pôsobenie doc. Vl. Suváka naznačuje, že inaugurant má ešte pred sebou významnú etapu svojho profesionálneho života. Jeho výskumná a pedagogická skúsenosť sú zárukou, že jeho dielo bude vo svojich výsledkoch gradovať – v prospech jeho samého, v prospech katedry a (celej nevel'mi početnej) filozofickej obce na Slovensku.

Garančná mohúcnosť inauguranta a jej aktualizácia

Inaugurant pôsobí vo funkcii docenta kontinuálne už 15 rokov (od roku 2002) – a to v podstate na jedinom pracovisku – na Katedre filozofie FF (UPJŠ, resp. PU). Svoju zamestnávateľskú alma mater však pomerne často opúšťa, aby bol aktívnym účastníkom organizovaného systému kultivácie filozofického myslenia nielen na pracoviskách „doma“, teda na Slovensku, ale predovšetkým v zahraničí. V tomto zmysle absolvoval (podľa autorizovaných predložených materiálov) viaceré pobyty a jeho účasť na nich sa stretáva s uznaním a rešpektom – jeho misiu na tomto poli môžeme charakterizovať ako reprezentáciu veľmi dobrej úrovne domáceho filozofického myslenia, univerzity, fakulty a katedry, na ktorých pôsobí. Vo sfére kritickej či komparatívnej analýzy gréckeho antického filozofického odkazu je Doc. Suvák jedným z uznávaných špecialistov, skupina ktorých je síce nepočitná (v porovnaní napríklad so skupinou filozofických analytikov v zmysle stúpcov analytickej filozofie, najsilnejšej v najmä v anglofónnych krajinách a prezentáciách), ale kompaktná a navonok je vnímaná ako skupina reprezentujúca relevantné a uznávané mysliteľské zázemie. Pokiaľ ide o skúmanie antických filozofických tradícií u nás, teda na Slovensku, nikdy nebolo v popredí záujmu, ale nikdy ani celkom neabsentovalo, zdá sa však, že „dnešní antikári“ – a Vl. Suvák patrí k pomyselným lídrom skupiny, sa už dnes postarali o to, aby sa záujem o antické myslenie u nás kultivoval a rozvíjal. Možno nie v priamej súvislosti, ale do línie Július Špaňár (ktorý sa venoval najmä Herakleitovi z Efezu a prekladal Aristotela i Platóna), Jaroslav Martinka (s antickou filozofickou tradíciou oboznamoval mnohé generácie študentov na FF Komenského univerzity) sa Suvák nesporne radí.

Doc. Suvák je dlhodobým garantom študijných programov na úrovni bakalárskeho a magisterského štúdia na fakulte a de facto garantuje aj doktorandské štúdium, ak je orientované na antickú filozofickú tradíciu. Pod jeho školiteľským vedením ukončili doktorandskú prípravu dvaja doktorandi. Viedol takmer tri desiatky kvalifikačných prác na úrovni bakalárskeho, resp. magisterského stupňa. Ak funkciu garanta chápeme ako úsilie o kultiváciu zverenej oblasti výskumu alebo vzdelávania, ako imperatív uplatňovania náročnosti, kritickosti a argumentatívnej inferenčnej vyspelosti, potom Vl. Suvák zodpovedá takto nastaveným kritériám a jeho výsledky aj v tejto oblasti podporujú oprávnenie predložiť návrh na vymenovanie za profesora. Aj uplynulá doba od jeho ustanovenia do funkcie docenta (15 rokov) a súčasne synergia všetkých požadovaných ukazovateľov nám dovoľujú konštatovať, že v tomto prípade vonkoncom nejde o prejav inflačných procesov kvalifikačného zabezpečenia pracovísk, ktoré v poslednom období charakterizuje situáciu na niektorých vysokých školách. Za významný fakt považujeme aj členstvo Vl. Suváka (je tu jedným z troch zástupcov slovenského filozofického prostredia) v redakčnej rade z nášho pohľadu prestížneho špecializovaného periodika „Filozofický časopis“, ktorého vydavateľom je Česká akadémia vied, presnejšie jej filozofický ústav.

Riešenie výskumných projektov

Vedecko-výskumné aktivity sa v našom (ale nielen našom) akademickom prostredí uskutočňujú prostredníctvom zapojenia sa do konkurenčne náročného

modelu súťaže o kvalitné a teda finančne podporované projekty. V tomto zmysle sú doc. Vl. Suvákom navrhované, resp. ním vedené projekty úspešné, a to jednak na úrovni grantovej agentúry VEGA, ale aj projekty na prestížnejšej úrovni APVV – pod jeho vedením alebo s jeho účasťou bolo úspešne ukončených 8 projektov národných či medzinárodných výskumných výziev, aktuálne rieši 3 projekty tohto typu – v tejto oblasti, teda vo sfére akademickej súťaže o predkladanie úspešných návrhov pre národné grantové agentúry, chápeme jeho aktivity ako mimoriadne úspešné. Ním navrhované a personálne vybavené riešiteľské tímy zohľadňujú aj potrebu prítomnosti mladých či mladších kolegov, čo – z hľadiska časovej kontinuity možno považovať za prejav starostlivosti o situáciu, ktorej úroveň v podobe predpokladov je potrebné formovať v súčasnosti. Ak je grantová úspešnosť ukazovateľom akademickej či vedeckej úrovne tímov, ktoré navrhujú a riešia vedecko-výskumné projekty na domácej i medzinárodnej úrovni, potom doc. Suvák patrí do „čela peletónu“ výskumníkov na svojom i porovnateľných pracoviskách.

Ad personam

Akademický profil doc. Vladislava Suváka, PhD. – tak ako aj v iných prípadoch, je možné „dokresliť“ viacerými charakteristikami. Vo vzťahu k predkladanému návrhu na vymenovanie za profesora v odbore dejiny filozofie chceme zdôrazniť, že Vl. Suvák svojou činnosťou, výskumnými aktivitami, filozofickou publicistikou, vzdelávacou činnosťou patrí k tým špecialistom, ktorí neustále „spevňujú“ pomyselný most, ktorý nás spája s minulosťou, v danom prípade kultúrnou a intelektuálnou, s jej gréckymi počiatkami v antickej ére. A robí to dobre – robí to tak, ako sa to robiť má, ak myslíme na európske tradície, ktorým vd'ačíme za to, že nežijeme len v prítomnosti! Významnou črtou jeho textov – vzťahuje sa to však aj na povahu verbálnej komunikácie, je semiotická disciplína – formuluje presne, sémanticky i syntakticky korektne, mnohé jeho formulácie sú čitateľsky i poslucháčsky prít'azlivé. Možno to súvisí so skúsenosťou, ktorú nadobudol účasťou na neformálnych filozofických seminároch – (pokiaľ je mi známe) medzi jeho účastníkmi boli viacerí naozaj významní filozofi, medzi ktorých oprávnene radíme také osobnosti, ako boli J. Patočka či K. Kosík a zrejme mnohí ďalší.

Záver

Odporúčam, aby doc. Vladislavovi Suvákovi, PhD. bol po úspešnom vymenúvacom konaní, po splnení všetkých vysokoškolskou legislatívou predpísaných podmienok, udelený akademický titul „profesor“ v študijnom odbore 2.1.3. „dejiny filozofie“.

*V Prešove, 31. augusta 2017 prof. PhDr. František MIHINA, CSc.
oponent*

